

نماهای دور و نزدیک از زندگی امام موسی کاظم (ع)

سید محمد سادات اخوی

www.ketab.ir

صالح هفتم

مهاجرتی دور و نزدیک از زندگی امام موسی کاظم (ع)

با حمایت شرکت آریانا پترو تان

مؤلف: سادات اخلاص، سید محمد، ۱۳۵۲.

مدیر هنری: کاوه کیانی

گرافیکست: سمیه فروخی / پیرا: سارا مهدی نژاد

نشر فیروز یاران: تهران: ۱۳۹۶ / چاپ اول: تابستان / ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۳۰۷۰۲-۸-۶۰۰

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: دایستان / موسی بن جعفر (ع)، امام هفتم، ۲۸، ۱۳۳۳ق /

دایستان های کوتاه فارسی - ایران - قرن

20th century - Iran - Short stories Persian

رده بندی کنگره: ۱۳۹۶ ص ۲ س / BP۴۶

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۵۶

شماره کتاب شناسی ملی: ۴۷۳۵۹۹۶

همه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

خیابان کریم خان زند، خیابان ایران شهر، خیابان آذر شهر،

نیش فریدون شهر، پلاک ۱۱، واحد ۴

تلفکس: ۸۸۸۱۲۴۵۶-۷

فهرست

۷	تقریر
۱۱	مقدمه
۱۷	بازار «انسان فروخته‌ن»
۲۱	یک
۲۱	دو
۲۱	هر که «خدا» خواسته
۲۸	یک
۲۸	دو
۲۹	وقتی همه ببینند
۳۷	یک
۳۷	دو
۴۱	این بخت «بی‌پیر»
۴۵	یک
۴۷	دو
۵۰	رد شدن از پیچ
۵۰	یک
۵۳	دو
۵۳	آن یک بار کج — آن یک بار راست
۶۲	یک
۶۲	دو
۶۵	بالا رفتن آدم‌ها
۷۰	یک
۷۰	دو

۷۳	آدم ... و شترش
۷۷	یک
۸۱	دو
۸۶	نامه‌های پرماجرا
۹۱	یک
۹۴	دو
۹۷	حویشاوندانی که هستند ... یا نیستند
۱۰۸	یک
۱۱۳	دو
۱۱۷	پروژه‌ای که جان دارند!
۱۲۱	یک
۱۲۸	دو
۱۳۱	حل‌شدنی‌ها - مناسبتی
۱۳۶	یک
۱۳۹	دو
۱۴۱	خواسته‌هایی کوچک ... خسته‌هایی بزرگ
۱۴۶	یک
۱۴۹	دو
۱۵۱	آدم‌های شوم
۱۵۵	یک
۱۵۹	دو
۱۸۵	صد پشت خویش و قوم
۱۹۳	یک
	دو
	جابه‌جایی
	یک
	دو
	شاهدان
	سفارش‌های امام به «هشام» یکی از یاران ایشان
	آثار منتشر شده نویسنده

مقاله

این کتاب اختصاص به شخصیت حضرت امام موسای کاظم^(ع) پدر ارجمند حضرت علی بن موسی الرضا^(ع) دارد.

اغلب ما آنچه از امام موسی کاظم^(ع) می دانیم، محدود به مرور هفت یا چهارده سال زندانی بودن و لقب مشهور ایشان یعنی «باب الحوائج» است... اگر بیش از این پیش برویم، اسم هایی بدست به یادمان خواهند آمد که در گوشه و کنار کشورمان، آنان را با عنوان «امام را دگان» می شناسیم.

این، همه چیزهایی است که کم و بیش از امام شنیده ایم... اگر به ارادتی که درباره امام رضا^(ع) داریم نیز درجعه کنیم، کمی سربزه زیر خواهیم ماند... از اندکی دانسته هایی که از پدرسان داریم... اگر به همه این ها اضافه کنیم حضور حضرت احمد بن موسی^(ع) را در شان...

و حضرت فاطمه معصومه^(س) را در قم...

و حضرت صالح بن موسی کاظم^(ع)...

و حضرت حمزه^(ع) را در تهران و شهر ری...

این کتاب اختصاص به شخصیت حضرت امام موسای کاظم^(ع) پدرا رجمند حضرت علی بن موسی الرضا^(ع) دارد.

اغلب ما آنچه از امام موسی کاظم^(ع) می دانیم، محدود به مرور هفت یا چهارده سال زندانی بودن و لقب مشهور ایشان؛ یعنی «باب الحوائج» است... اگر بیش از این پیش برویم، اسم هایی مقدس به یادمان خواهند آمد که در گوشه و کنار کشرمان، آنان را با عنوان «امامزادگان» می شناسیم.

این همی حنهایی است که کم و بیش از امام شنیده ایم... اگر به ارادش در برابر ی امام رضا^(ع) داریم نیز مراجعه کنیم، کمی سربه زیر خواهیم مانند... از اندکی دانسته هایی که از پدرشان داریم... اگر به همه ی این ها اضافه کنیم حضور حضرت احمد بن موسی^(ع) را در شیراز...

و حضرت فاطمه معصومه^(س) را در قم... و حضرت صالح بن موسی کاظم^(ع)... و حضرت حمزه^(ع) را در تهران و شهر ری. آن وقت خواهیم فهمید که تا چه اندازه لازم بوده از حضرت موسی بن جعفر^(ع) بدانیم.

* نکته ای که لازم است در همین آغاز به آن اشاره کنیم، تعداد فراوان امامزادگانی است که با انتساب به موسی بن جعفر^(ع) در گوشه و کنار سرزمین ما مدفون اند....

این تعداد فراوان، برخی از ناآشنایان با پژوهش رادچار سر درگمی می‌کند... که چگونه ممکن بوده امام هفتم شیعیان، بخش مهمی از عمر خود را در زندان گذرانده باشد و آن وقت تا این اندازه فرزند داشته باشد؟...

این مهم را هنگامی بهتر خواهیم دانست که به سه نکته دقت کنیم:

۱- سال‌های عمر امام موسای کاظم^(ع)، ۵۵ سال یا کمی بیشتر بوده و فقط هفت یا چهارده سال پایانی عمر امام در زندان گذشته است.

۲- موقعیت زمان منصور دوانقی حاکم زمان امام جعفر صادق^(ع) که تصمیم‌گیری گرفته بود تا نسل سادات را از میان بردارد... در نتیجه، تعداد فرزندان بسیار در کنار رسم روزگار که کتاب‌های تاریخی، شاهد آن‌اند (شیوه‌ای از مبارزه منفی ضد حاکم نیز بود).

۳- به این نکته توجه کنید که امام هفتم سی و چند فرزند دختر و پسر داشته‌اند و آنچه به اسم یا نشانی در برابر شریف امامزادگان مدفون‌اند، همه فرزندان مستقیم امام نیستند... برخی با چندین واسطه به امام می‌رسند و برخی با یک واسطه، که از میان فرزندان «رسیده با یک واسطه»، چنانچه با کمی اختلاف، مشهور مورخان است، حضرت علی بن موسی الرضا^(ع)، حضرت احمد بن موسی (در سیراز)، حضرت فاطمه معصومه (در قم)، حضرت حمزه (در شهر ری)، حضرت سید جلال الدین اشرف (در آستانه اشرفیه) و حضرت صالح بن موسی بن جعفر (در تجریش تهران)، مشهورتر از دیگران‌اند.

* دوران زندگی امام موسی کاظم (ع) در سخت‌ترین روزگارِ درگیری با حاکمانی مانند منصور دوانیقی (یا دوانیقی)، هارون الرشید و دیگران گذشته است...

دورانی که اگر نظر «حاکم» از کسی برمی‌گشت، همه از او روی گردان می‌شدند و اگر در همان مجلس، دوباره حاکم نگاه مهر آمیزی می‌کرد، ناگهان همه تغییر عقیده می‌دادند تا مطیع حاکم باشند!...

دوانی که امام هفتم شیعیان زندانی شده و کسی شهامت نجات او را نداشت است. «زندان»ی که نتیجه خبرچینی‌ها و بدگویی‌های آدم‌هایی ناسپاس (حتی از خاندان امام) بوده است.

در بخش دوم هر اصل به اصطلاح «نظیره‌سازی»‌هایی میان شرایط ماجرای اصلی و روزگار ما اشاره شده است... نظیره‌سازی‌هایی که گاهی دقیقِ دقیق نیستند اما مبتنی بر داستان اصلی روزگار امام، نوشته شده‌اند. در این بخش‌ها نیز تأکیدی بر ارتباط دقیق نبوده است و دغدغه‌هایی معنوی و مرتبط با القاب و شخصیت امام، دستخیزه حوادثی شده که در اطراف همه ما رخ می‌دهند.

* مهم‌ترین کتاب‌هایی که محل مراجعه نویسنده اثر بوده‌اند، به شرح ادامه و براساس الفبای عنوان، معرفی می‌شوند:

— ارشاد، نوشته شیخ مفید، ترجمه محمدباقر ساعدی خراسانی، از نشر اسلامی؛

— اعلام‌الوَرى بأعلامِ الهدى (زندگانی چهارده معصوم)، نوشته ابوعلی
فضل‌بن حسن طبرسی، ترجمه محمدحسین ساکت، از انتشارات
اساطیر؛

— بحارُ الأنوار (جلد یازدهم ترجمه)، نوشته محمدباقر مجلسی،
ترجمه موسی خسروی، از نشر اسلامیه؛

— نَحْوُ الْعُقُولِ عَنْ آلِ الرَّسُولِ، نوشته ابومحمد حسن بن علی بن
حسین بن شعاع خَرّانی، ترجمه محمدباقر کمره‌ای، تصحیح علی‌اکبر
غفاری و بهراد جعفری، از انتشارات کتابچی؛

— سیره معصومان (جلد ۶)، نوشته سیدمحسن امین عاملی، ترجمه
علی حجتی کرمانی، از انتشارات سروش.

سید محمد سادات‌اخوی

آخرین ویرایش: تابستان ۱۳۹۶ خورشیدی